

JUDRIEJI ŽAIDIMAI VAIKŲ LOPŠELYJE-DARŽELYJE: REALIJOS IR PERSPEKTYVOS

Lilija Kryževičienė

Panevėžio kolegija

Anotacija. Straipsnyje apžvelgiamos judriųjų žaidimų taikymo realijos ir perspektyvos vaikų lopšelyje-darželyje. Pastebėta, kad šiandien yra didelė judriųjų žaidimų įvairovė, tačiau pasigendama metodinės literatūros, gilesnės judriųjų žaidimų analizės, patarimų, kaip taikyti judriuosius žaidimus ikimokykliniame amžiuje, atsižvelgiant į skirtingus vaikų poreikius. Tyrimo duomenimis, pedagogai judriuosius žaidimus organizuoja tradiciškai, per mažai dėmesio skirdami vaikų saviraiškai, savarankiškumo bei pasitikėjimo savimi ugdymui (si).

Raktiniai žodžiai: fizinis aktyvumas; judrieji žaidimai; ikimokyklinis/priešmokyklinis ugdymas.

IVADAS

Sparčiai besivystantis ir nuolat kintantis pasaulis, spartūs technologiniai procesai, aukšti intelektualinio išsilavinimo reikalavimai, intensyvi protinė veikla ir nejudrus laisvalaikis nevienareikšmiškai veikia šiandienos vaikų gyvenimą. Fizinis aktyvumas – vienas iš pagrindinių sveikos gyvensenos veiksnių, turinčių įtakos vaiko fizinei ir dvasinei sveikatai. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų apraše (2013) (toliau – *Pasiekimų aprašas*) teigiama, kad fizinis aktyvumas „spontaniškas vaiko judėjimas ir auklėtojų tikslingai organizuotas judėjimas, siekiant ugdyti fizines vaiko ypatybes“ (p. 16), kurios, iš dalies, parodo vaiko sveikatą.

Ikimokyklinio ugdymo mokykla siekia „išugdyti pilnutinę, integralią asmenybę, todėl ugdymo turinys turi būti artimas sociokultūrinio gyvenimo konteksto, atitinkančio vaikų amžių, turimą patirtį, interesus, poreikį būti fiziškai aktyviam visą gyvenimą. Šiuolaikinė ugdymo paradigma akcentuoja, kad būtina laiduoti asmenybės ugdymo vientisumą, taigi aktyvumą, veiklumą“ (Adaškevičienė, Strazdienė, 2013, p. 187). Vaikams kuriamos fizinio aktyvumo programos, kurias įgyvendinant, mažais žingsneliais siekiama įvaldyti esminius judesius, tobulinti fizinius gebėjimus įvairiose fizinio aktyvumo srityse.

Pirmieji vaiko gyvenimo metai lopšelyje-darželyje, o vėliau ir mokykloje vaidina reikšmingą vaidmenį vaiko visapusiškam vystymuisi. Ikimokyklinio ugdymo mokykloje vykstantys pokyčiai skatina pedagogus keisti ir jaunosios kartos rengimą gyvenimui. *Ikimokyklinio ugdymo metodinėse rekomendacijose* teigiama: „siekis – užtikrinti į vaiką orientuotą ugdymą, pripažįstant jį lygiaverčiu ugdymo proceso partneriu bei laiduoti kokybišką ikimokyklinį vaiko ugdymąsi – keičia požiūrį į ikimokyklinio ugdymo programą“ (2015, 2 p.). Pedagogas, rengdamas šią programą, numato vaikų ugdymo(si) rezultatus. Juos sėkmingai įgyvendinti galima turint palankią ugdymo(si) aplinką, parenkant tinkamą ugdymo(si) turinį, vaikų veiklas bei joms tinkamas ugdymo formas, metodus, būdus, priemones ir kt.

Ikimokykliniame/priešmokykliniame amžiuje žaidimas dažniausiai įvardijamas kaip pagrindinė ir labiausiai vaikui prieinama fizinio aktyvumo veikla, atitinkanti to amžiaus vaiko mąstymą, emocionalumą, aktyvumą, poreikį bendrauti. Aktyvi veikla žaidžiant, kai patenkinamas vaiko poreikis judesiams, skatina vaikų fizinį vystymąsi, psichomotorinį brendimą, daiktų ir reiškinių suvokimą pojūčiais, gebėjimą prisitaikyti prie aplinkos, mąstymą.

Egzistuoja labai daug fizinio aktyvumo formų, mokslininkai leidžia gausybę rekomendacijų vaikų ugdymui(si), tačiau leidinių fizinio aktyvumo tema, kuriuose analizuojama žaidimo metodologija, nėra daug. Dažniausiai vadovaujamosi lietuvių autorių (Grinevičienės, 2002; Adaškevičienės, Strazdienės, 2013; Viliūnienės, Trinkūnienės, 2014) ir verstais užsienio autorių (Owczarek, 2005; Huerre, 2011) metodiniais leidiniais. Nors šiuo metu leidžiama gana daug knygų vaikams apie žaidimus, tačiau jų turinį sudaro žaidimų aprašymai ir gražios iliustracijos. Pasigendama žaidimų taikymo metodikos, esant įvairioms situacijoms, siekiant individualizuoti ar diferencijuoti užduotis vaikams. Todėl nuspręsta ištirti lopšeliuose-darželiuose dirbančių pedagogų gebėjimą taikyti judriuosius žaidimus vaikų fizinio aktyvumo veikloje, sėkmingą žaidimų eigą lemiančių ir ugdymo(si) tikslus padedančių įgyventi metodų pasirinkimą.

Tikslas – apžvelgti judriųjų žaidimų vaikų lopšelyje-darželyje realijas ir perspektyvas.

Uždaviniai:

1. Aptarti judriųjų žaidimų svarbą vaikų fizinių gebėjimų ugdymui(si) lopšelyje-darželyje.
2. Atskleisti pedagogų gebėjimą taikyti judriuosius žaidimus fizinio aktyvumo veiklose.

Objektas – judriųjų žaidimų taikymas lopšelyje-darželyje.

Metodai: dokumentų ir kitų informacijos šaltinių analizė, anketinė apklausa.

JUDRIŪJŲ ŽAIDIMŲ SVARBA VAIKŲ FIZINIŲ GEBĖJIMŲ UGDYMU(SI)

Vienas dinamiškiausių žmogaus gyvenimo tarpsnių yra jaunesnysis ikimokyklinis/priešmokyklinis amžius, tačiau, kaip teigia dr. V. Žaltauskė (2017) „Lietuvoje trūksta šalių reprezentuojančių jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų fizinio aktyvumo tyrimų“ (Žaltauskė, 2017, p. 21). Autorės nuomone, vaikų populiaciją sudėtinga tirti dėl pastovaus vaikų judrumo ir tyrimams taikomų metodų įvairovės.

Išanalizavus 2017 metų „Panevėžio miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos profilaktinius duomenis“, pastebėta, kad sveiki vaikai sudaro tik 35 proc. nuo visų tyrime dalyvavusių vaikų skaičiaus. Tai patvirtina P. Jankausko 2015 metais atlikto tyrimo duomenis, kurie rodo, kad Lietuvoje bendras nesportuojančių asmenų skaičius yra 38 proc. beveik toks pat kaip ir Europoje (39 proc.). Autoriaus nuomone, fizinis pasyvumas – vienas iš neužkrečiamų ligų rizikos veiksnių (Jankauskas, 2015).

Judėjimas yra pagrindinis biologinis žmogaus raidos veiksnys, skatinantis organizmo augimą ir vystymąsi, gerinantis fizinį pajėgumą ir darbingumą, ugdantis vaiko asmenybę. E. Adaškevičienės, N. Strazdienės (2013) teigimu, judėjimas yra nepakankamai vertinamas Lietuvos mokyklose. Organizuotai fizinio aktyvumo veiklai darželiuose numatyti 3 užsiėmimai po 15-30 minučių, atsižvelgiant į vaikų amžių. Laisvalaikio metu darželiuose dažniausiai paplitusios pasyvios laisvalaikio leidimo formos, kurios ateityje gali turėti nepageidaujamas pasekmes: nutukimą, netaisyklingą laikyseną ir kt. B. Strukčinskienė (2012) teigia, kad šiuo laikotarpiu formuojasi vaiko elgsenos ir gyvensenos pagrindai, ir mano, kad dėl mažo fizinio aktyvumo poveikis sveikatai bus minimalus.

Ikimokyklinio/priešmokyklinio amžiaus vaikų fizinio ugdymo pagrindas yra visapusiškas fizinis parengimas, kompleksinis fizinių ypatybių lavinimas, kurį geriausiai atliepia judrusis žaidimas. Tai svarbiausioji vaikų fizinės veiklos rūšis, labiausiai atitinkanti ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus tarpsnių vaiko psichofizinius ypatumus (Poteliūnienė, 2006). Žaidžiant judriuosius žaidimus gerinama širdies ir kraujagyslių, kvėpavimo, imuninė, nervų ir kitų sistemų veikla, spartėja medžiagų apykaita. Gerų sveikatos rezultatų galima pasiekti saikingai normuojant fizinį krūvį. Judėjimo aktyvumo ir fizinės būsenos sąsajų tyrimai rodo, kad pagal higienos normas ikimokyklinio/priešmokyklinio amžiaus vaikas turi judėti po 3-4 val. per dieną (Adaškevičienė, Strazdienė, 2013). Amerikos širdies asociacija rekomenduoja vaikams nuo dviejų metų ir vyresniems vaikams dalyvauti 30 minučių trukmės vidutinio intensyvumo veiklose kasdien (Skurvydas, ir kt., 2010). 2010 metais Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) parengtame sveikatos leidinyje „Bendrosios sveikatai skirto fizinio aktyvumo rekomendacijos“ (*Global recommendations on physical activity for health*) siūloma 5-17 metų vaikams kasdien bent 60 min. vidutinio ir stipraus intensyvumo fizinė veikla. Rekomendacijose teigiama, kad intensyvi veikla aerobinėmis sąlygomis stiprina raumenis ir kaulus.

Žaisdami vaikai labai dažnai pervertina savo jėgas, pasirenka per didelį fizinį krūvį, pavargsta. Pedagogas turi prisiminti, kad maksimalus fizinis krūvis yra nesaugus vaiko sveikatai, o minimali veikla yra neefektyvi (Adaškevičienė, 2004). Vertinti fizinį krūvį galima pagal pulso dažnį. Vaikų nuo 2 iki 6 metų amžiaus pulsas ramybės būsenoje labai individualus ir gali būti 75-120 tvinksniai per minutę. Veikla bus naudinga, jei jos metu bus pasiektas optimalus pulso dažnis – 60-80 proc. maksimalaus pulso dažnio.

Siekiant įvairiapusiškai ugdyti vaikų fizinius gebėjimus bei įvaldyti įvairius judėjimo įgūdžius žaidžiami judrieji žaidimai, kuriuose dominuoja visi esminiai judesiai: ėjimas, bėgimas, šuoliai, mėtymai, laipiojimas, pusiausvyros pratimai. Žaidimas skatina vaikus pritaikyti turimus vieno ar kito judesio įgūdžius, sudaryti naujus judesių derinius, atlikti juos besikeičiančiose situacijose, patiems kurti ir ieškoti judesių atlikimo būdų (Adaškevičienė, Strazdienė, 2013). Žaisdamas judriuosius žaidimus vaikas ugdo(si) fizines ypatybes: išvermę, jėgą, vikrumą, greitumą. Vaikui augant stiprėja jo raumenynas, gerėja judesių koordinacija, judesiai tampa grakštesni, laisvesni. Judieji žaidimai teigiamai veikia vaiko gyvybinius organizmo procesus.

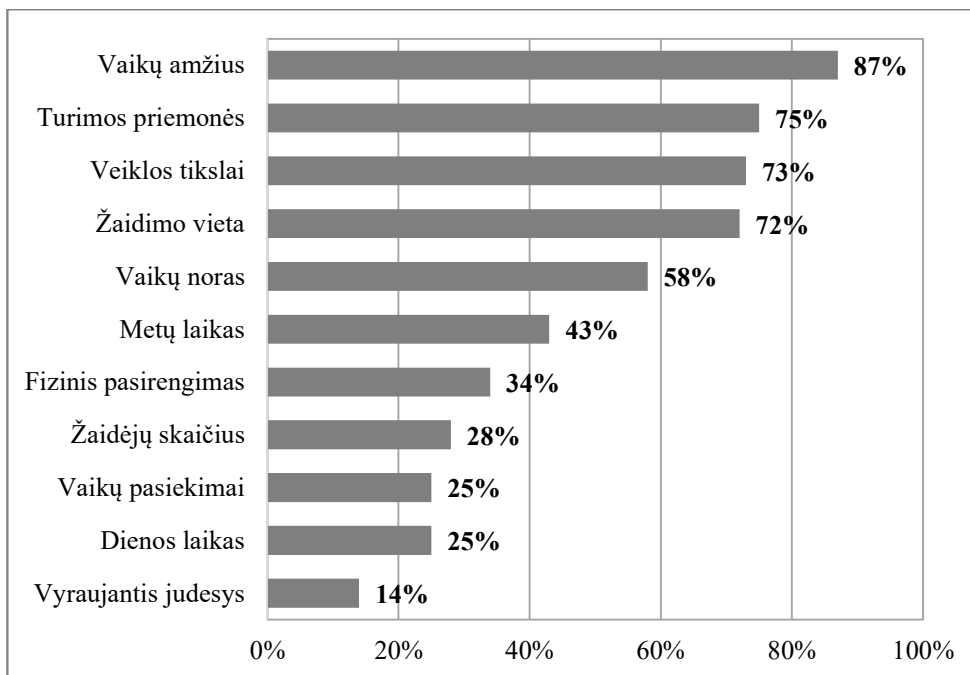
PEDAGOGŲ GEBĖJIMO TAIKYTI JUDRIUOSIUS ŽAIDIMUS FIZINIO AKTYVUMO VEIKLOJE TYRIMAS

Pagrindinis tyrimo metodas – anketinė apklausa. Tyrimo klausimynas parengtas, atsižvelgiant į judriųjų žaidimų metodinius reikalavimus. Pasirinkti uždaro tipo klausimai. Kiekybinis tyrimas atliktas 2018 metų balandžio-gegužės mėnesiais Panevėžio miesto ikimokyklinio ugdymo mokyklose. Buvo numatyta apklausti visus pedagogus, dirbančius ikimokyklinio ugdymo mokyklose, pasirašiusiose bendradarbiavimo sutartis su Panevėžio kolegija (generalinė visuma – 139). Į anketos klausimus atsakė 104 respondentai, statistinio patikimumo lygmuo $p < 0,05$.

Pagal kvalifikacinę kategoriją apklausos dalyviai pasiskirstė taip: 58 proc. respondentų sudarė pedagogės, turinčios vyresniosios auklėtojos kvalifikacinę kategoriją, 22 proc. – metodininkės ir 20 proc. – auklėtojos. Respondentų pedagoginio darbo stažas varijuoja nuo vienerių iki 57 metų.

Anketoje pedagogų buvo paprašyta nurodyti svarbiausius judriųjų žaidimų parinkimo aspektus. Beveik visi tyrime dalyvavę pedagogai pažymėjo, kad parenkant žaidimą reikėtų atsižvelgti į vaikų amžių, nes žaidimo turinys turi atitikti vaiko protinio išsivystymo lygį. Tyrimo duomenimis, daugumai apklausos dalyvių parenkant žaidimus aktualūs veiklos tikslai, kuriuos daugiau nei pusė pedagogų sieja su vaikų norais, pageidavimais. Pedagogai turi atpažinti vaikų poreikius ir juos tenkindami įvertinti, ar vaikų žaidimo pasirinkimas prasmingas ar ne. Jeigu nuolat nepagrįstai nuolaidžiaujama vaikų norams, pedagogui darosi vis sudėtingiau siekti jų visapusiško ugdymo(si).

Skirtingiems ugdymo(si) tikslams įgyvendinti būtina tinkama aplinka ir ugdymo priemonių įvairovė ir tai paminėjo dauguma pedagogų. Pastebima, kad darželiuose vis dar stokojama priemonių judesių lavinimui, todėl pedagogai priversti jas gaminti patys (žr. 1 pav.).

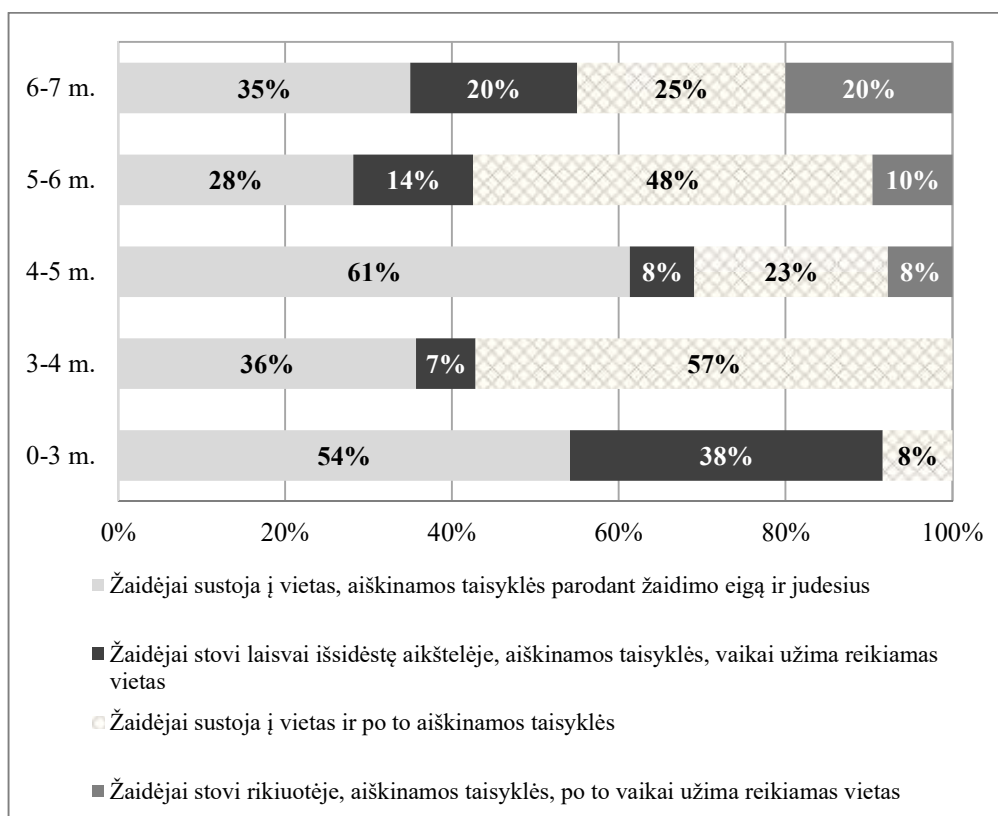

1 pav. Judriųjų žaidimų pasirinkimo aspektai

Pasiruošimas žaidimui, jo aiškinimas sudėtingėja palaipsniui. Pagal judriųjų žaidimų metodinius reikalavimus, vaiką reikia nuteikti žaidimui, sudominti, sužadinti norą žaisti. Sudominti vaiką gali pasakojimas, paslaptingas daiktas ar žaislas, džiugi pedagogo nuotaika, balso intonacija. Darželinukas pasižymi išsiblaškyumu ar nepakankamu dėmesio išsivystymu. Pedagogas, aiškindamas žaidimą, turi ne tik sutelkti vaiko dėmesį, bet ir išlaikyti jį viso žaidimo metu. Susitelkimą žaidimui pedagogai ypatingai turėtų ugdyti priešmokykliniame amžiuje, nes vaikas, pradėjęs lankyti mokyklą, turės gebėti išklaudyti, laikytis instrukcijų ir kontroliuoti save. Silpna dėmesio koncentracija pasireiškia tuo, kad vaikui sunku išbūti grupinėse veiklose, prisitaikyti prie žaidimo taisyklių, joms paklusti. Jau 3-4 metų vaikas siekia laikytis taisyklių ir nenusižengti joms. Tyrimas parodė, kad pedagogai vaiką žaidimui nuteikia pačiu paprasčiausiu būdu – žaidimo vietoje paaiškinamos taisyklės ir pademonstruojami judesiai (žr. 2 pav.). Toks būdas neskatina vaiko mąstyti, nepadeda sukcentruoti jo dėmesio, nelavina erdvinio suvokimo. Parodant judesius

vaikas praranda galimybę ieškoti jam priimtino judesio atlikimo būdo, neugdomas kūrybiškumas. Lavinant įsiminimo procesus žaidimo metu turi būti sukuriamos palankios sąlygos vaiko savarankiškumui. Žaidžiančiam vaikui labiau rūpi pati veikla, o ne rezultatas, todėl pernelyg dideli apribojimai gali slopinti jo motyvaciją.

Prieš pradėdant judrųjį žaidimą išsirenkamas vedantysis, kuris gebėtų valdyti situaciją, nes nuo to priklauso vaikų fizinis krūvis, emocijos ir žaidimo sėkmė. Pedagogas gali aktyvinti vaikus savo laisva, išraiškinga kalba, keisdamas balso intonaciją. Apklaustųjų teigimu, dažniausiai vedančiojo vaidmenį atlieka auklėtojas: jaunesniojo (lopšelinio) amžiaus grupėse – 71 proc., ikimokyklinio amžiaus grupėse – 38 proc., priešmokykliniame amžiuje – 25 proc.). Pagal metodiką jau nuo priešmokyklinio amžiaus vedančiojo vaidmuo galėtų būti skiriamas vaikui. Vaikui, kuris nesugeba laisvai reikšti savo minčių, nederėtų skirti vedančiojo vaidmens, nes tai gali sukelti jam įtampą. Atsargiau reikėtų rinktis vadovaujančiam vaidmeniui vaiką, kuris nuolat nori lyderiauti, įpiršti savo nuomonę.

2 pav. Judraus žaidimo aiškinimo ypatumai

Pasirenkant pagrindinio vaidmens atlikėją, įvertinamos jo individualios savybės, fizinis išsivystymas bei psichinės ypatybės. Pagrindinio vaidmens atlikimui labiausiai tiktų fiziškai aktyvus vaikas. Apklaustųjų teigimu, dažniausiai vedančiojo vaidmenį atlieka auklėtojas: jaunesniojo (lopšelinio) amžiaus grupėse – 38 proc., ikimokyklinio amžiaus grupėse – 17 proc., priešmokykliniame amžiuje – 21 proc.).

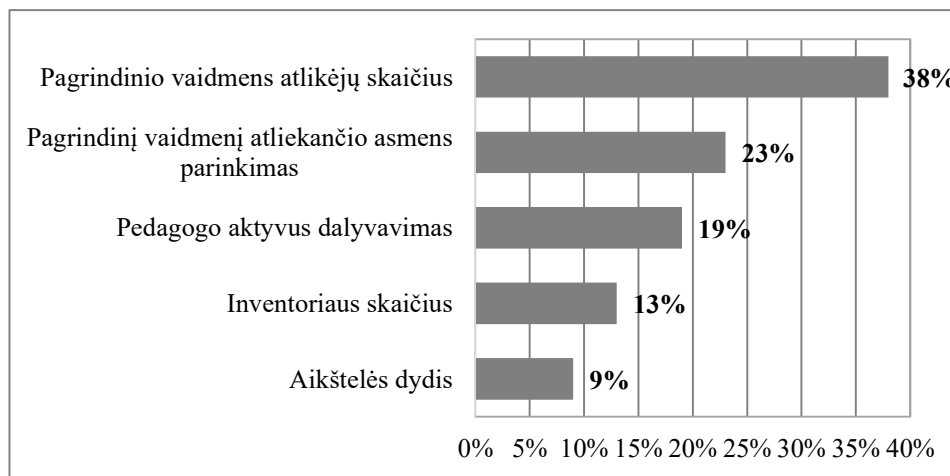
Pagrindinių žaidėjų vaidmenys skiriami paaiškinus žaidimą – taip teigė beveik visi (94 proc.) apklausoje dalyvavę pedagogai. Vaikas, priverstas išklausti visą žaidimo eigą, todėl ugdo(si) valią, lavėja atmintis.

Siekiant nustatyti, ar pedagogai taiko šiuolaikinę judrųjų žaidimų metodiką, klausta kaip jie žaidimo metu keičia pagrindinio vaidmens atlikėją. Dauguma pedagogų (39 proc.) mano, kad užtenka susitarti su vaikais iš anksto, žaismingai primenant žaidimo taisykles. Trečdalis apklaustųjų pažymi, kad vaikai vaidmenis pasirenka patys (35 proc.) arba paskiriamas laimėtojas, išlikęs žaidime iki galo (34 proc.). Judrųjų žaidimų metodika nerekomenduoja skirti vedančiuoju vaiko, žaidime likusio paskutiniuoju, nes jis po patirto fizinio krūvio yra pavargęs. Pedagogas turėtų pagrindinio vaidmens atlikėju skirti aktyvų, sąžiningai žaidžiantį, mažiausiai pavargusį vaiką, kuriam reikia ugdyti pasitikėjimą savo jėgomis.

Užbaigus judrųjį vaikai dažnai pareiškia norą jį pratęsti. Tokius vaikų norus reikėtų vertinti atsargiai, kadangi didelio intensyvumo judrusis žaidimas sukelia didelį fizinį krūvį organizmui. Jeigu vaikai judrusis žaidimas yra įdomus, emocijos užgožia nuovargį ir vaikas gali pervargti. Pedagogas, stebėdamas

vaiką pagal išorinius požymius: veido ir odos spalvą, kvėpavimo dažnumą, prakaitavimą, savijautą ir judesių koordinuotumą bei tikslumą, gali įvertinti nuovargio laipsnį ir reguliuoti fizinį krūvį. Apklausa parodė, kad daugiau nei trečdalis pedagogų (38 proc.) vaikų krūvį reguliuoja keisdami pagrindinio vaidmens atlikėjų skaičių. Beveik ketvirtadalis respondentų (23 proc.) parinkdami pagrindinio vaidmens atlikėją atsižvelgia į vaiko fizinį pajėgumą. Normuojant vaikų fizinį krūvį svarbus aktyvus pedagogo dalyvavimas žaidime: vaikų padaršinimas, paskatinimas, pristabdymas ir kt., tai pripažino kas penktas apklausos dalyvis. Dalies pedagogų (13 proc.) teigimu, krūvis gali būti reguliuojamas keičiant inventoriaus skaičių ar aikštelės, kurioje žaidžiama, plotą (žr. 3 pav.).

Žaidimo parinkimas priklauso nuo situacijos, pedagogo patirties, vaikų fizinio pajėgumo, pasirengimo, asmeninių savybių. Šiuolaikinis ugdymo procesas leidžia pedagogai laisvai rinktis ugdymo turinį, todėl jis gali jį lanksčiai keisti palengvindamas žaidimo judesius ar net taisykles, reguliuodamas fizinį krūvį, kuris negali viršyti vaiko amžiui ir sveikatos būklei leistinos normos. Žaidimo sėkmė ir laukiamas rezultatas priklauso nuo pedagogo gebėjimo valdyti situaciją žaidimo metu (pavyzdžio demonstravimas, aktyvaus judėjimo, balso tembras, vaidyba emocijos, ir kt.), neslopinant vaikų iniciatyvos.

3 pav. Fizinį krūvį lemiantys veiksniai

Pedagogui judrusis žaidimas gali būti vienas iš vaiko pasiekimų vertinimo būdų, nes aktyvios veiklos metu gerai atsiskleidžia vaiko elgesys. Baigus žaidimą su vaikais aptariamos jų sėkmės ir nesėkmės, nes kiekvienas vaikas siekia būti įvertintas už atliktą darbą. Svarbu įtraukti vaiką į pokalbį, skatinti jį įsivertinti. Nustačius esminius ugdytinio gebėjimus, numatomos tolimesnio ugdymo gaires. Apie vaiko pasiekimus fizinio aktyvumo veikloje derėtų informuoti tėvus. Pedagogui, žinančiam judriųjų žaidimų svarbą, belieka tikslingai ir kryptingai panaudoti juos visapusiškam vaiko asmenybės lavinimui(si).

IŠVADOS

1. Literatūros šaltinių analizė atskleidė, kad judrieji žaidimai yra svarbūs, kaip vienas iš pagrindinių ir vaikams patraukliausių aktyvaus judėjimo būdų, kurių metu lavinama vaiko stambioji motorika, tobulinami esminiai judesių įgūdžiai, ugdomos svarbios fizinės ypatybės. Fizinio krūvio dėka stimuliuojamos organizmo sistemos, gerinama sveikata. Šiandien yra didelė judriųjų žaidimų įvairovė, tačiau pasigendama metodinės literatūros, gilesnės judriųjų žaidimų analizės, patarimų kaip taikyti judriuosius žaidimus ikimokykliniame amžiuje.

2. Tyrimas atskleidė, kad judriųjų žaidimų metodika per visą vaikų ugdymosi lopšelyje-darželyje laikotarpį pasikeičia neženkliai. Pedagogai skiria per mažai dėmesio judriųjų žaidimų taikymo ypatumams pagal vaikų amžiaus tarpsnius. Apklausa parodė, kad dažniausiai pedagogai patys vadovauja žaidimams, retai leidžia vaikams veikti savarankiškai: laisvai pasirinkti žaidimo vietą, kurti judesius ir pan.. Priešmokykliniame amžiuje vaidmenys vis dar skiriami žaidimo aiškinimo metu. Tai neugdo vaikų savarankiškumo, saviraiškos bei pasitikėjimo savimi, kas ypač svarbu šiuolaikinėje visuomenėje.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

- Adaškevičienė, E. (2004). Vaikų fizinės sveikatos ir kūno kultūros ugdymas. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
- Adaškevičienė, E., Strazdienė, N. (2013). Vaikų sveikatą stiprinančio fizinio aktyvumo ugdymas. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
- Global recommendations on physical activity for health. World Health Organization. (2010). [žiūrėta 2018-09-20]. Prieiga per internetą: <http://www.who.int/dietphysicalactivity/global-PA-recs-2010.pdf>.
- Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. (2013). Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2013.
- Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. (2015). Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2015.
- Jankauskas, P. J. (2015). Sveikos gyvensenos pagrindai. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
- Panevėžio miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų profilaktinių patikrinimų duomenys 2017 m. (2017). [žiūrėta 2018-09-20]. Prieiga per internetą: <http://www.panevezysvb.lt/wp-content/uploads/2013/11/ikimokyklinio-ugdymo-%C4%AFstai%C5%B3-vaik%C5%B3-profilaktiniu-patikrinimu-2017-m.-duomenys.pdf>.
- Poteliūnienė, S. (2006). Kūno kultūros pamokos turinio įvairinimas judriaisiais žaidimais. Vilnius, VPU leidykla.
- Skurvydas, A., Čepkauskienė, S., Mickevičienė, D., Visagurskienė, K. (2010). Įrangos naudojimo rekomendacijos: pratimai ir žaidimai, skirti 3-7 metų vaikams. Kaunas: Lietuvos kūno kultūros akademija.
- Strukčinskienė, B., Griškoniš, S., Raistenskis, J., Strukčinskaitė, V. (2012). Ikimokyklinio amžiaus Lietuvos vaikų fizinio aktyvumo ypatumai // Sveikatos mokslai, 22 (4), 10-14.
- Žaltauskė, V. (2017). Lietuvos 7-8 metų vaikų fizinis aktyvumas ir jo sąsajos su individualiais, šeimos ir mokyklos aplinkos veiksniais. [žiūrėta 2018-09-20]. Prieiga per internetą: [file:///C:/Users/Vartotojas/Downloads/20776259%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Vartotojas/Downloads/20776259%20(1).pdf).

Summary

Active games in the kindergarten: realities and perspectives

Scientific researches and practice in the institutions of pre-school education show that a game is the most reasonable and obtainable way of education for the child. Nevertheless that nowadays many books are published about games, however, their content is based mainly on descriptions and beautiful illustrations. The lack of methodology application for games, in order to personalize and differentiate tasks for children, to make it applicable in various situations, is felt. Therefore, it was decided to investigate teachers' ability to apply active games in children's physical activities and their choice of different methods, which lead to successful fulfillment of educational tasks.

The aim is to review realities and perspectives of active games for children in the kindergarten.

Objectives:

- To discuss the importance of active games in education of children's physical abilities in the kindergarten.

- To reveal the ability of teachers to adjust active games in physical activities.

Conclusions:

- The analysis of literature sources revealed that the big variety of active games are used, however, the lack of deeper analysis of methodical literature and advices how to apply active games in order to educate integral personality are felt. Active games is one of the most fundamental and attractive educating ways for children, which helps to develop their motility, helps to improve basic motion skills, trains important physical features and with the help of the physical exertion stimulates the whole organism and improves health.

- The methodology of active games during the whole process of education in the kindergarten almost does not change. Teachers do not pay adequate attention of application peculiarities of active games according to the age of children, in other words, they are used to organize active games, in order to let children choose the place of game, create movements for themselves. In the pre-school educational process, roles are still given by the teacher during the process of explanation rules. This does not educate self-sufficiency, self-expression and self-confidence of children. These key factors are very important in nowadays society.